

ECHO

ZACHODNIOPOMORSKIEJ WSI

Nr 08/2020

KONKURS „SMAKI ZAMKNIĘTE W SŁOIKU” 6

„MOJA WODA” NIE DLA ROLNIKÓW? 10

„POWSZECHNY SPIS ROLNY 2020” 15

**Bank Spółdzielczy
w Goleniowie**

**Kredyt WŁASNY HEKTAR
na zakup ziemi**

- okres kredytowania do 15 lat
- kredyt do 800 000 zł

O szczegóły pytaj w placówkach Banku:
NOWOGARD, MASZEWO, ŁOBEZ, WĘGORZYNO, CHOCIWEL,
GOLENIÓW, DOBRZANY, DOBRA, IŃSKO, STEPNICA

www.bsgoleniow.pl

Zachodniopomorska Izba Rolnicza

- Prezes Izby: Andrzej Karbowy
Wiceprezes Izby: Jerzy Mariak
Członkowie Zarządu: Mirosław Ignaszak, Kazimierz Kuligowski, Anna Rydzkowska
- Zajmujemy się w szczególności:
- bezpłatnym doradztwem prawnym;
  - działalnością szkoleniową;
  - zbieraniem opinii, wniosków, analiz i informacji gospodarczych;
  - działaniem na rzecz tworzenia rynku rolnego;
  - pomocą w powoływaniu zrzeszeń i stowarzyszeń producentów rolnych;
  - doradztwem w zakresie produkcji rolniczej;
  - współpracą z jednostkami doradztwa rolniczego;
  - działaniem na rzecz rozwoju infrastruktury rolnictwa i wsi;
  - doradztwem w zakresie poprawy jakości produktów rolniczych;
  - promowaniem produktów rolniczych i ich eksportu;
  - działaniem na rzecz ochrony środowiska i wiejskiego dziedzictwa kulturowego.

Echo Zachodniopomorskiej Wsi: pismo Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Adres redakcji:

ul. Chmielewskiego 22A/9, 70-028 Szczecin

tel. 91 484 40 72

e-mail: izba@zir.pl

www.zir.p

ul. Słowiańska 5, 75-846 Koszalin

tel. 94 346 05 14

e-mail: koszalin@zir.pl

www.zir.pl

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Szanowni Państwo!

Żniwa praktycznie zakończone. Ktoś by pomyślał, że to koniec wytężonej pracy rolników, lecz zakończony jest tylko pewien etap a teraz przyszedł czas na okopowe i zasiewy ozimin. Pogoda po raz kolejny nie jest łaskawa. Rozwój cywilizacyjny niesie za sobą szereg zmian, rolnictwo i hodowla zwierząt są gałęzią produkcji, który w ostatnich latach dynamicznie się zmieniał. Efektywna produkcja roślinna na dużym obszarze upraw stawia nas na czołowej pozycji producentów rolnych w Europie nie tylko pod względem wielkości, ale przede wszystkim jakości produkcji roślinnej. Musimy więc pamiętać aby działania Izby Rolniczej były zdecydowane w trosce o utrzymanie tej pozycji. Zachęcam do lektury naszego miesięcznika.

Andrzej Karbowy – Prezes Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej

Spis treści

POSIEDZENIA RAD POWIATOWYCH ZIR	4
INFORMACJE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH	5
INFORMACJE MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI	13
INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA . . .	14
PODSTAWOWE INFORMACJE O POWSZECHNYM SPISIE ROLNYM 2020 . . .	15
INFORMACJE KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	16

POSIEDZENIA RAD POWIATOWYCH ZIR

Posiedzenie Rady Powiatowej ZIR Powiatu Polickiego w dniu 15 lipca 2020r.

Tematyka spotkania

- Otwarcie posiedzenia, powitanie gości oraz Członków Rady Powiatowej.
- Zatwierdzenie protokołu z poprzedniego posiedzenia Rady.
- ARiMR
  - realizacja wypłat suszowych za 2019, dopłat JPO, rolnośrodowiskowych, ekologicznych, ONW za 2019.
  - wnioski złożone przez rolników o dopłaty bezpośrednie i do programów w 2020r. (młody rolnik, modernizacja gospodarstw)
  - pomoc związana z pandemią COVID-19
- KRUS
  - jakie zmiany przewidziano w 2020 r w zakresie emerytur i rent
  - zmiany stawki ubezpieczenia chorobowego
- KOWR
  - wnioski o dzierżawę złożone przez rolników do 30.06.2020
  - grunty sprzedane rolnikom do 30.06.2020
  - ile gruntów zaplanowano do wydzierżawienia w roku bieżącym
- Wolne wnioski.
- Informacja z Komisji Budżetowej oraz z III Walnego Zgromadzenia ZIR.
- Sprawy różne.

W dniu 20 sierpnia bieżącego roku odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej ZIR w Gryfnie.

Pan Przewodniczący Dariusz Ruszczycki powitał przedstawicieli Rady i zaproszonych gości, wśród których znaleźli się: Pan Wiesław Pawelec – Okręgowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego, p. Rafał Scisłowski - Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, p. Jarosław Staszak – p. o Dyrektora Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT w Szczecinie

Posiedzenie Rady Powiatowej Powiatu Kołobrzeg poszerzonego o Zarząd Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej w Charzynie, 28.08.2020 roku

Tematyka posiedzenia: Przygotowanie

9. Zakończenie spotkania.

Przemysław Kozak z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa omówił realizację dopłat obszarowych, ilość złożonych wniosków, wypłaty rolnośrodowiskowych, ONW, JPO. W kwestii pomocy suszowej w ramach de minimis rozpatrzono 50 % wniosków, środki obecnie się wyczerpały; w ramach pomocy publicznej rozpatrzono 99 %. Pomoc związana z pandemią- brak szczegółowych danych. Na pewno będzie pomoc dla hodowców bydła, trzody, drobiu, dla producentów roślin ozdobnych pod ogrzewanymi osłonami. Poinformowano dodatkowo o wsparciu przez ARiMR na terenie powiatu 14 Kół Gospodyń Wiejskich. Przedstawiciel KOWR przedstawił bieżące informacje. KOWR przeznaczają grunty do dzierżawy, gdy wracają po wyłączeniach albo są w stanie wolnym przez dłuższy czas. Zgodnie z wnioskiem RP, część przetargów odbywa się nie w biurze Sekcji Zamiejscowej w Pyrzycach lecz w OT w Szczecinie. Wnioski o wykup składają dotychczasowi dzierżawcy lub osoby zainteresowane wolnymi gruntami w sąsiedztwie. W Powiecie ogłoszono sprzedaż 33 działek, łącznie 20 ha. Zlecono wyceny 16 nieruchomości, tj. 49 ha. Obecnie problemem jest wykonanie

oraz p. Andrzej Karbowy - Prezes Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej. Jako pierwszy głos zabrał p. R. Scisłowski - kierownik BP ARiMR opowiedział o szybkim i sprawnym zakończeniu kampanii 2019 oraz o przymiarce do kampanii 2020, po czym odpowiadał na pytania zadawane przez obecnych rolników. Pytano przede wszystkim o sprawy związane z suszą (pomoc i aplikacja suszowa). Kolejno p. Wiesław Pawelec - reprezentant OZPBC odczytał list Prezesa Związ-

programu wtórnej restrukturyzacji po Spółce Lind, omówienie zasad opinionowania przez Radę Powiatową, informacja o stanie Zasobu WRSP w powiecie kołobrzesckim, informacja dotycząca

podziałów geodezyjnych- czeka się na te usługi od 6 mies. do nawet półtora roku. Złożonym tematem jest oczywiście wycena gruntów. Przedstawicielki KRUS w Szczecinie przestawiły aktualne informacje- brak istotnych zmian przepisów. Podały obowiązujące stawki składek ubezpieczeniowych-emerytalno-rentowych oraz zdrowotnych. Przedyskutowano kwestie problemowe, np. utratę nabytego już prawa do emerytury KRUS przez kobietę, której mąż po rozwodzie przejął ziemię a ona dysponuje tylko domem. Tego typu sprawy trafiają do sądu, bez dokładnych dokumentów trudno ten przypadek w tym momencie dokładnie Radzie wyjaśnić. Przewodniczący RP przekazał informacje nt. niedawnych obrad Walnego Zgromadzenia, przyjętego budżetu, absolutorium itd. Pan Mateusz Birula poruszył problem szacowania szkód łowieckich- zaproponował przeszkolenie rzeczoznawców z ramienia Izby. Dyskutowano o konieczności demopolizacji Polskiego Związku Łowieckiego a także problemie zakazu płoszenia ptaków chronionych. Po omówieniu spraw bieżących spotkania zakończono. Następane posiedzenie Rady zaplanowano wstępnie na 10 września.

ku p. Edwarda Szczepanika, który został skierowany do Ministra Rolnictwa w sprawie włączenia plantacji buraka cukrowego do pomocy suszowej. Następnie dyskutowano o sprawach bieżących dotyczących powiatu gryfińskiego omówiony został konkurs „Smaki zamknięte w słoiku” organizowany przez ZIR i Komisję ds. Rodzin z Obszarów Wiejskich, po czym posiedzenie zakończono.

składania wniosków suszowych, informacja ARiMR na temat płatności oraz programów pomocowych oraz wolne wnioski. Ze względu na brak przedstawicieli

KOWR, tematy związane ze stanem Zasobu w powiecie oraz wtórnej restrukturyzacji nie mogły być szczegółowo omówione.

W posiedzeniu licznie uczestniczyli okoliczni rolnicy, Zarząd ZIR, Pani Stefania Gruchot z TZDR, Pani Deskiewicz BP ARiMR, Piotr Kopcewicz mecenas ZIR. p. Stefania Gruchot – omówiła obecną sytuację dotyczącą suszy, przedstawiła wg. raportu IUNG zagrożenia suszy w poszczególnych gminach oraz zmiany dotyczące szacowania – brak już komisji, która fizycznie sprawdzała uprawy, w pozostałych szkodach bez zmian zgodnie z ustawą o ubezpieczeniach. Omówiła krok po kroku jak zgłosić szkodę spowodowaną suszą w aplikacji. Trawy na gruntach ornych traktowane są jak zboża. Protokół generuje się dopiero przy stratach powyżej 30%. Obecnie ten rok jest „testowany”.

ARiMR p. Ewa Deskiewicz – omówiła pomoc z „Cowidu” dla producentów zwierząt. W tej pomocy będzie brany pod uwagę stan zwierząt na dzień 1 marca 2020 (bydło, trzoda, owce, kozy) min. Płatność będzie uzależniona od wielkości stada, min. 3 szt. – stawka ryczałtowa powyżej 20 szt. i ta pomoc nie wchodzi do pomocy de minimis. Zaliczki będą wypłacane od 16 października. W ramach 70% zaliczek może się zdarzyć tak, że z puli budżetu krajowego może być ta zaliczka „do” 70%.

Pan Leszek Bany - obecnie część gruntów wraca do Zasobu i powinniśmy podjąć wszelkie działania aby zatwierdzić program wtórnej restrukturyzacji. Grunty mają wrócić w 2021 roku i jeśli teraz nie dopilnujemy tej restrukturyza-

cji to może się zdarzyć, że nie wszystkie grunty wrócą a jest to około 915ha. Do końca maja br. miała być zakończona restrukturyzacja ale przez Covid 19 zostało wszystko wstrzymane! Przedstawił również zasady wydawania opinii wydawanej przez RP jakie daje możliwość zgodnie z ustawą, co potwierdził mecenas.

Pan Jerzy Mariak omówił działanie Rady Społecznej przy Dyrektorce KOWR. W marcu br. skończyła się działalność Rad Społecznych przy KOWR – do dnia dzisiejszego obowiązuje Zarządzenie Generalnego Dyrektora KOWR, które wstrzymało działalność tych Rad w całym kraju. Duże wątpliwości bu-

dzą zapytania KOWR dot. np. dzierżaw. Dlaczego KOWR w swoich zapytaniach raz podaje nazwisko dzierżawcy raz nie. Raz jest 7 dni na wydanie opinii raz 3. Od czego to zależy?

„Europejski Zielony Ład” to projekt reform polityki klimatycznej Unii Europejskiej zaproponowany przez nową przewodniczącą KE. Jeżeli nie będziemy walczyć i zostanie taka propozycja tej polityki klimatycznej, jaką przedstawia UE, to rolnicy polscy będą musieli ograniczyć produkcję. Czy będzie to obowiązywało we wszystkich państwach czy tylko dotyczy to Polski? Należy zaangażować się w ten temat, aby nie było za późno ze szkodą dla polskich rolników.

Omawiano również min. temat zmiany kryteriów do przetargów ofertowych, stawianie stacji meteorologicznych w powiatach, wyłączenia gruntów z obwodów łowieckich np. w przypadku wyłączenia np. 2 ha z obwodu nie powinna być procedowana sprawa ponownego dzierżawienia a jedynie – decyzja zmiany obszaru pomniejszona o wyłączony obszar. Koło dalej dzierżawi obwód i prowadzi gospodarkę łowiecką. Postępowanie w przypadku szkód wyrządzonych w czasie braku dzierżawcy obwodu rolnicy mogą zabezpieczyć się jedynie przez sporządzenie operatu szacunkowego przez biegłego. Zaproszenie do konkursu „Smaki zamknięte w słoiku”, organizowanym przez Zachodniopomorską Izbę Rolniczą.

KONKURS Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej pn.

„SMAKI ZAMKNIĘTE W SŁOIKU”

Termin zgłoszenia do
30 września 2020r.
Szczegóły:
www.zir.pl/dokumenty
lub pod nr telefonu :
91 484 40 72; 94 346 05 14

INFORMACJE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

Potrzeba unormowania działalności spółek wodnych

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych realizując wnioski przyjęte podczas IV posiedzenia Krajowej Rady Izb Rolniczych VI Kadencji, które odbyło się 30 czerwca 2020 r., zwrócił się do Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Marka Gróbarczyka o podjęcie działań legisla-

cyjnych w zakresie unormowania działalności spółek wodnych.

Obecnie większość spółek wodnych działa nieudolnie poprzez brak środków, przez co wielu rolników ma problem prawidłową gospodarką wodną na polach. Rozwiązaniem mogłaby być zmiana

przepisów w ten sposób, aby składki na działalność spółek wodnych były pobierane przez gminę, która również sprawowałaby nad nimi nadzór. Takie rozwiązanie mogłoby zagwarantować prawidłową działalność i odpowiednią konserwację urządzeń wodnych.

Dofinansowanie studni głębinowych bez decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych - wniosek KRIR

W dniu 27 lipca 2020 r. Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych realizując wniosek przyjęty podczas IV posiedzenia Krajowej Rady Izb Rolniczych VI Kadencji, które odbyło się 30 czerwca 2020 r., zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jana Krzysztofa Ardanowskiego w sprawie umożliwienia rolnikom ubiegającym się o dofinansowanie na wykonanie studni głębinowej rozpatrzenia ich wniosku przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa bez konieczności dołączania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych do wniosku o pomoc.

Zarząd KRIR zgłaszał ww. problem piśmie z dnia 27 marca 2020 r., a w otrzymanej odpowiedzi z dnia 6 maja 2020 r. poinformowano, że „w związku z sygnałami, jakie docierają do MRiRW w sprawie niejednolitego podejścia w zakresie tych samych przedsięwzięć, MRiRW zwróciło się z prośbą do GDOŚ o przekazanie swoim poległym jednostkom (tj. regionalnym dyrekcjom ochrony środowiska), aby stosowały jednakowe podejście w zakresie tych samych kwestii”.

W województwie łódzkim wydanie takiej decyzji następuje po wykonaniu odwier-

tu i zatwierdzeniu przez starostwo zasobów wodnych, a konieczne jest uzyskanie tej decyzji wcześniej, aby rolnik ubiegający się o dofinansowanie z „Modernizacji gospodarstw rolnych” mógł dostarczyć dokumenty w odpowiednim terminie. W poprzednim naborze z powodu braku tej decyzji, ARiMR pozostawiła wnioski bez rozpatrzenia w przypadku całej grupy rolników ubiegających się o wsparcie na wykonanie studni głębinowej w województwa łódzkiego.

Dlatego też decyzję środowiskową powinno móc dołączyć w czasie składania wniosku o płatność.

Ochrona gruntów rolniczych klas I-IV

W dniu 27 lipca 2020 r. Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego z wnioskiem o zmianę istniejących przepisów i wprowadzenie konieczności uzyskania opinii wojewódzkiej izby rolniczej dotyczącej przekształcenia i wykorzystania ziemi rolnej klas I-III, położonych poza obrębami ewidencyjnymi miast, na cele nierolnicze. Zawniosowano również o ścisły nadzór nad przekształcaniem i wykorzystaniem na cele nierolnicze ziemi rolnej klasy IV. Wyjątkiem od tej reguły powinny być tylko przypadki, w których grunty wykorzystane zostaną do realizacji celów wyższej konieczności. Samorząd rolniczy z zaniepokojeniem obserwuje wzrostowy trend ilości wniosków kierowanych przez samorządy

lokalne do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub marszałków województw w sprawie odrolnienia gruntów oraz ich przekształcenia. Wielokrotnie zdarza się, iż samorządy wydają osobom indywidualnym lub firmom komercyjnym, pozwolenia na zabudowę gruntów rolnych klas I-IV bez uwzględnienia panujących w terenie realiów gospodarki rolnej. Powoduje to sytuację, w której wśród kompleksów upraw rolnych powstają domy mieszkalne, budynki produkcyjno-handlowe lub grunty takie przeznaczane są na inne cele niezwiązane z produkcją rolną (np. kopalnie kruszyw).

Tak prowadzona polityka gospodarcza samorządów doprowadza do degradacji pozostałych gruntów rolnych poprzez: niszczenie funkcjonującej infrastruktury melioracyjnej, zaburzanie

stosunków wodnych, rozdrabnianie istniejących kompleksów pól uprawnych oraz nieuregulowaną napływ ludności niezwiązanej z rolnictwem i późniejsze protesty dotyczące „zapachów czy hałasów rolniczych”, co powoduje znaczne ograniczenie istniejącej przestrzeni produkcyjnej.

W ostatnim dwudziestolecu ubyło w Polsce ponad 2 mln ha gruntów rolniczych na rzecz infrastruktury i innych celów, pochopne wydawanie decyzji na przekształcenie ziemi rolnej klas I-IV musi być dokładnie przemyślane, ponieważ takie decyzje niosą ze sobą nieodwracalne skutki. Wobec rosnącego zapotrzebowania na żywność posiadanie odpowiednio dużego zasobu ziemi rolnej w kraju skutkuje zabezpieczeniem jej dostaw.

Wniosek KRIR w sprawie badania opryskiwaczy

Zarząd KRIR realizując wniosek z IV Posiedzenia Krajowej Rady Izb Rolniczych, które odbyło się w dniu 30.06.2020 r. wystąpił 27 lipca 2020 r. do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zmianę przepisów w zakresie wymogów dotyczących potwierdzania sprawności technicznej sprzętu do ochrony roślin. Krajowa Rada Izb Rolniczych wnioskuję o wprowadzenie moratorium w sprawie atestacji opryskiwaczy i zgłasza następujące propozycje:

- aktualizacji zasad funkcjonowania Stacji Kontroli Opryskiwaczy i uprawnionych diagnostów,
- aktualizacji zasad ewidencjonowania opryskiwaczy,
- aktualizacji metodyki prowadzonych badań w zakresie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu do ochrony roślin,
- ujednolicenia ceny za przeprowadzone badanie sprawności technicznej sprzętu,
- przedłużenia terminu dopuszczenia badania opryskiwaczy metodą pomiaru wypływu do momentu opracowania nowych wymagań, zgodnych z aktualnym stanem wiedzy naukowej i praktycznym doświadczeniem zebranych w ciągu 20-letniej historii badań opryskiwaczy w Polsce.

Rolnicy obawiają się, że wejście w życie od 1 stycznia 2021 r. § 14 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 grudnia 2013 r. w sprawie potwierdzania sprawności

technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin (Dz.U.2016 poz. 924 tekst jedn.), uniemożliwi przeprowadzenie badań w gospodarstwie rolnika, zmusi rolników do transportowania sprzętu do stacji diagnostycznych, które znajdują się zazwyczaj w dosyć dużej odległości od gospodarstwa. Wykaz jednostek organizacyjnych upoważnionych do przeprowadzania badań opryskiwaczy wymienia 334 uznane jednostki, co oznacza, przeciętnie jeden punkt badań w każdym powiecie. Przemieszczenie się sprzętu rolniczego po drogach publicznych jest kłopotliwe dla rolników i innych użytkowników. Taka zmiana przepisów może doprowadzić do zaniechania obowiązkowych

badan i pogorszenia bezpieczeństwa stosowania sprzętu do stosowania środków ochrony roślin.

Powyższe propozycje mają na celu zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa producentów rolnych, konsumentów, środowiska, a także osób postronnych przy jak najmniejszym obciążeniu posiadaczy sprzętu, zarówno pod względem potencjalnego zagrożenia stosowania środków chemicznych, jak i bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zdaniem Krajowej Rady Izb Rolniczych można to osiągnąć poprzez powszechność badań oraz wpływ edukacyjny i świadomościowy z tym związany dzięki wysokiemu poziomowi fachowemu i etycznym-moralnemu diagnostów.

Potrzebna definicja gospodarstwa rolnego w zakresie działalności gospodarczej

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych popierając wniosek Małopolskiej Izby Rolniczej wystąpił 29 lipca 2020 r. do Premiera Mateusza Morawieckiego o rozważenie możliwości uregulowania definicji gospodarstwa rolnego w zakresie działalności gospodarczej. Zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców (Dz.U z 2019 r. poz. 1292, 1495 z 2020 r. poz. 424) przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną posiadająca zdolność do prowadzenia we własnym imieniu działalności gospodarczej. Niemniej jednak podkreślenia wymaga fakt, że dla rolników istotny jest art. 6 ust. 1 ww. ustawy, któ-

ry stanowi, że jej przepisów nie stosuje się m.in. do: „działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego”. Tak więc działalność prowadzona przez rolnika w wyżej określonym zakresie nie podlega wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG), a rolnik ją wykonujący nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu tej ustawy. Niemniej jednak w sytuacji kiedy rolnik składa wniosek na dofinansowanie zadań realizowanych w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji

środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie, musi wypełnić załącznik H4, w którym stwierdza się, że prowadzi działalność gospodarczą i podaje kod PKD. Rolnicy, którzy nie mają zarejestrowanej działalności gospodarczej nie chcą podpisywać się pod taką klauzulą, i niestety wniosek taki uznawany jest za niekompletny i nie może być rozpatrzony. Zdaniem Zarządu KRIR należy wprowadzić jednoznaczną definicję gospodarstwa rolnego w zakresie działalności gospodarczej, gdyż ułatwi to, w przypadku wielu istniejących programów pomocowych, uzyskanie pomocy finansowej producentom rolnym.

Czy możliwa będzie realizacja 3-letnich zobowiązań PROW?

W odpowiedzi na wystąpienie Zarządu KRIR z 10 lipca 2020 r. dotyczące wniosku o rozważenie możliwości skrócenia do 3 lat (w sytuacjach nadzwyczajnych niezależnych od rolnika) realizowanych przez rolników 5-letnich zobowiązań

w ramach działań PROW 2014-2020 (tj. w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego oraz działania Rolnictwo ekologiczne), resort rolnictwa poinformował, co następuje. Zgodnie z przepisami UE regulującymi

długość okresu realizacji zobowiązań, tj. art. 28 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 – w przypadku Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego oraz art. 29 ust. 3 tego rozporządzenia – w przypadku działania Rolnictwo

ekologiczne, zobowiązania w ramach tych działań podejmowane są na okres od 5 do 7 lat. W przypadku Polski (m.in. ze względu na doświadczenia z wdrażania PROW 2004-2006 oraz PROW 2007-2013) na etapie projektowania i wdrażania PROW 2014-2020 przyjęto, że zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne oraz zobowiązania ekologiczne będą realizowane przez okres 5 lat.

Ww. przepisy, poza określeniem, że zobowiązania podejmowane są na okres od 5 do 7 lat, przewidują również możliwość dopuszczenia na poziomie PROW 2014-2020 realizacji zobowiązań realizowanych przez krótszy okres m.in. jeżeli zobowiązania te następują bezpośrednio po zakończeniu realizacji zobowiązań podjętych na okres od 5 do 7 lat.

Skorzystanie z tej możliwości oznaczałoby, że na poziomie polskiego PROW 2014-2020 w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego oraz działania Rolnictwo ekologiczne należałoby określić po dwa różne okresy realizacji zobowiązań (tj. zobowiązania pierwotne - 5-letnie oraz zobowiązania krótsze niż 5-letnie, realizowane bezpośrednio po zobowiązaniu 5-letnim). Niemniej jednak Polska nie skorzystała z tej możliwości.

Zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne oraz ekologiczne w ramach polskiego PROW 2014-2020 zostały zaprojektowane tak, aby realizować wysokie ambicje środowiskowe, a ich efekt możliwy jest do osiągnięcia w okresie nie krótszym niż 5 lat. Ponadto, niektóre wymogi w ramach poszczególnych pakietów (w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego oraz działania Rolnictwo ekologiczne) nie są wykonywane corocznie lub nie obowiązują w każdym roku realizacji

zobowiązania. Przykładem może być Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, gdzie wymagane zmniejszenie zawartości materii organicznej w glebie są wykonywane 2 razy w ciągu 5 lat. Taka konstrukcja wymogów ma wpływ na przyjęte założenia kalkulacji płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, a tym samym na wyliczoną wysokość tej płatności przyznawanej za każdy rok realizacji zobowiązania. Należy również wskazać, że w przypadku działania Rolnictwo ekologiczne wymóg wytworzenia produktu w odniesieniu do nowonasadzonych plantacji sadowniczych weryfikowany jest dopiero w kolejnych latach realizowania zobowiązań ekologicznych.

Jak wynika z powyższego, skrócenie okresu trwania niektórych zobowiązań wydaje się nieuzasadnione i zagraża realizacji celu pakietu/wariantu. Natomiast w przypadku pakietów/wariantów gdzie byłoby to możliwe - może wymagać przemodelowania obecnego ich kształtu tj. określenia innych niż dotychczas wymogów i zmiany stawek płatności.

W kontekście powyższego MRIRW jednak zaznacza, że przewidziana w przepisach rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 możliwość ustanowienia krótszych zobowiązań następujących po pierwotnie realizowanych zobowiązaniach 5-7-letnich nie oznacza, że w sytuacjach nadzwyczajnych niezależnych od rolnika zobowiązania mogłyby być skracane. Co do zasady zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne oraz ekologiczne są realizowane przez okres 5-7 lat lub ewentualnie przy skorzystaniu z ww. możliwości wskazanej w przepisach UE mogą być realizowane

przez okres krótszy ale z góry określony na poziomie PROW. W przypadku sytuacji nadzwyczajnych mają natomiast zastosowanie przepisy unijne dotyczące siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności (tj. art. 4 rozporządzenia (UE) nr 640/20142) lub przepisy mówiące o przeniesieniu posiadania gruntów w trakcie realizacji tych zobowiązań (art. 47 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013).

Resort Rolnictwa poinformował również, że obecnie na forum UE trwają intensywne prace nad przepisami UE określającymi m.in. zasady realizacji zobowiązań wieloletnich PROW 2014-2020 w tzw. okresie przejściowym. Przepisy te będą miały wpływ na zakres, kształt oraz długość okresu trwania zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz ekologicznych, które będą podejmowane w 2021 r. Dotychczas nie zapadła również decyzja co do długości okresu przejściowego, a tym samym prawdopodobne jest, że powyższe kwestie dotyczyć będą również zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz ekologicznych PROW 2014-2020 podejmowanych w 2022 roku.

Obecne propozycje UE co do długości trwania ww. zobowiązań podejmowanych w okresie przejściowym przewidują, że zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne i ekologiczne będą mogły być podejmowane na okres 1-3 lat, a w uzasadnionych sytuacjach – na dłuższy okres.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie informuję, że długość trwania nowych zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz ekologicznych, podejmowanych w 2021 r. (i prawdopodobnie w 2022 r.) będzie zależała od ostatecznego kształtu przepisów UE w tym zakresie.

KRIR występuje do KE o zwiększenie kontroli pozostałości pestycydów

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych popierając wniosek Małopolskiej Izby Rolniczej wystąpił 29 lipca 2020 r. do Premiera Mateusza Morawieckiego o rozważenie możliwości uregulowania definicji gospodarstwa rolnego w zakresie działalności gospodarczej. Zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców (Dz.U z 2019 r. poz. 1292, 1495 z 2020 r. poz. 424) przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, prawna lub jednostka

organizacyjna nie będąca osobą prawną posiadająca zdolność do prowadzenia we własnym imieniu działalności gospodarczej. Niemniej jednak podkreślenia wymaga fakt, że dla rolników istotny jest art. 6 ust. 1 ww. ustawy, który stanowi, że jej przepisów nie stosuje się m.in. do: „działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i ry-

bactwa śródlądowego”. Tak więc działalność prowadzona przez rolnika w wyżej określonym zakresie nie podlega wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG), a rolnik ją wykonujący nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu tej ustawy. Niemniej jednak w sytuacji kiedy rolnik składa wniosek na dofinansowanie zadań realizowanych w ramach Ogól-

nopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie, musi wypełnić załącznik H4, w którym stwierdza się, że prowadzi działalność gospodarczą i podaje kod PKD. Rolnicy, którzy nie mają zareje-

strowanej działalności gospodarczej nie chcą podpisywać się pod taką klauzulą, i niestety wniosek taki uznawany jest za niekompletny i nie może być rozpatrzony.

Zdaniem Zarządu KRIR należy wprowa-

dzić jednoznaczną definicję gospodarstwa rolnego w zakresie działalności gospodarczej, gdyż ułatwi to, w przypadku wielu istniejących programów pomocowych, uzyskanie pomocy finansowej producentom rolnym.

Coraz mniej substancji czynnych do ochrony roślin

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych wystąpił 3 sierpnia 2020 r. do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z ponownym wnioskiem o opracowanie i szerokie udostępnienie informacji o możliwościach stosowania innych środków ochrony roślin, które mogą zastąpić znane rolnikom a obecnie wycofane z użycia substancje czynne.

Na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2018/1532 z dnia 12 października 2018 r. w sprawie nieodnawiania zatwierdzenia substancji czynnej dikwat Polska została zobowiązana do cofnięcia pozwoleń na środki ochrony roślin zawierające tę substancję czynną do 4 maja 2019 r., a termin stosowania już zakupionych środków upłynął

4 lutego 2020 r. Oznacza to, że rolnicy stracili popularny środek przeznaczony do przygotowania do zbioru upraw m.in. ziemniaków i rzepaku.

Brak informacji o dozwolonych do stosowania zamiennikach powoduje niepokój rolników, i może doprowadzić do nieprawidłowego stosowania pozostałych na rynku desyquantów.

„Moja woda” nie dla rolników?

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych wystąpił 5 sierpnia 2020 r. do Ministra Klimatu Michała Kurtyki o wprowadzenie zmian do przepisów ustanawiających Program Priorytetowy „Moja Woda” aby z programu tego mogli korzystać również rolnicy. Obecnie w Programie zawarte jest zastrzeżenie, że „dofinansowanie może być udzielone beneficjentom końcowym pod warunkiem, że instalacje objęte przedsięwzięciem oraz zatrzymana woda opadowa nie będą wykorzystywane do prowa-

żenia działalności gospodarczej w rozumieniu unijnego prawa konkurencji, w tym działalności rolniczej”.

Zdaniem samorządu rolniczego wykluczenie rolników spośród beneficjentów Programu jest nie tylko przykładem rażącej dyskryminacji ale również przyczyni się do marnowania wody opadowej z domów jednorodzinnych rolników, którzy stanowią w większość mieszkańców wsi.

Wysokość dotacji - nie więcej niż 5 tys. zł na jedno przedsięwzięcie – stanowi gwa-

rancję, że nie będą to duże inwestycje, które mogą mieć wpływ na konkurencyjność gospodarki, a zebrana woda wystarczy jedynie na podlewanie ogródka przydomowego w zagrodzie rolnika.

Zdaniem samorządu rolniczego docelowo należałoby umożliwić dofinansowanie do urzędów gromadzących i rozprowadzających wodę z dachów zabudowań gospodarskich, która powinna być pozyskiwana i wykorzystywana właśnie do wspomagania nawadniania upraw rolnych.

Odszkodowania za szkody powodowane przez ptaki?

Zarząd KRIR 4 sierpnia 2020 r. wystąpił ponownie do Ministra Środowiska Michała Wosia o wprowadzenie odszkodowań za szkody powodowane przez ptaki.

Dziękując za odpowiedź na wystąpienie Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie wprowadzenia odszkodowań za szkody powodowane przez ptaki chronione, udzieloną przez Szefa Gabinetu Politycznego Ministerstwa Środowiska Pana Michała Gzowskiego, w którym stwierdzono, że zagadnienie związane z negatywnym oddziaływaniem chronionych gatunków ptaków

na gospodarke rolną stanowi ważną i istotną kwestię, która będzie przedmiotem dalszych analiz i ocen Zarząd KRIR pragnie zwrócić uwagę Ministra Środowiska na ten problem.

Do Zarządu KRIR od wielu lat napływają skargi rolników w postaci wniosków i stanowisk przyjmowanych przez Walne Zgromadzenia poszczególnych Wojewódzkich Izb Rolniczych z całego kraju, postulujące uregulowanie prawne pozwalające na wypłatę odszkodowań za szkody powodowane przez dzikie ptactwo. Problem ten narasta ponieważ, w ocenie rolników, zwiększają się

populacje dzikich zwierząt. Szkody powodowane są głównie przez dzikie gęsi, żurawie, kormorany, łabędzie i inne. Przytoczony w piśmie fakt, że szkody powodowane przez ptaki trudno udowodnić, nie wydaje się obecnie być przeszkodą nie do pokonania, ze względu na możliwość sporządzenia dokumentacji fotograficznej. Uzyskanie zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska również wymaga udowodnienia gatunku i liczebności populacji wyrządzającej szkodę.

W sprawie wsparcia hodowli drobiu w nowej WPR

W odpowiedzi na wniosek KRIR w sprawie objęcia wsparciem w nowym okresie programowania hodowli drobiu wolnowybiegowego, tj. kur, gęsi, indyków, Ministerstwo w swojej odpowiedzi z dnia 11 sierpnia 2020 r., informuje co następuje:

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają prace nad okresem programowania dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2021-2027. W czerwcu 2018 roku Komisja Europejska przedstawiła pakiet legislacyjny Wspólnej Polityki Rolnej po 2020, obejmuje on trzy

rozporządzenia bazowe, które określają podstawowe cele i zasady funkcjonowania WPR w latach 2021-2027. Podstawę dla planowania wsparcia stanowi rozporządzenie w sprawie planów strategicznych WPR. W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady

ustanawiającym przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 (COM/2018/392 finał 2018/0216 (COD)) zdefiniowano trzy cele ogólne, które będą realizowane w ramach WPR, a mianowicie:

- wspieranie inteligentnego, odpornego i zróżnicowanego sektora rolnictwa przy zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego;
- zwiększenie troski o środowisko oraz intensyfikacja działań w dziedzinie klimatu, aby przyczynić się do realizacji unijnych celów związanych ze środowiskiem i klimatem;
- umacnianie struktury społeczno-ekonomicznej obszarów wiejskich.

Wyznaczono również 9 celów szczegółowych:

- wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i odporności w całej Unii (w celu wzmocnienia bezpieczeństwa żywnościowego);
- zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności, w tym większe

ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację;

- poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości;
- przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także do zrównoważonej produkcji energii;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze;
- przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmocnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu;
- przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich;
- promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa;
- poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zrównoważonej żywności, jak też dobrostanu zwierząt.

Obecnie w resorcie rolnictwa trwają prace w zakresie zidentyfikowanych potrzeb, analiz SWOT dla ww. 9 celów szczegółowych. Prace te są prowadzone równoległe z toczącymi się na szczelnie UE negocjacjami dotyczącymi pakie-

tu legislacyjnego, który określa zasady programowania, wdrażania i rozliczania wydatków Wspólnej Polityki Rolnej w okresie 2021-2027. Programując nową WPR, Polska dąży do wykorzystania dostępnej państwu członkowskiemu autonomii dla uwzględnienia krajowych uwarunkowań oraz potrzeb, W projektowaniu interwencji zakłada się silniejsze ukierunkowanie wsparcia na zidentyfikowane potrzeby, sektory, typy gospodarstw, obszary problemowe. Jednocześnie zakłada się kontynuację sprawdzonych już działań i rozwiązań wraz z ich modyfikacją (m.in. w ślad za wnioskami z ocen PROW 2014-2020 i wg przeprowadzonej analizy potrzeb oraz w oparciu o zgłaszane postulaty interesariuszy działających na rzecz sektora rolno spożywczego i obszarów wiejskich, w tym Krajowej Rady Izb Rolniczych).

Jednocześnie uprzejmie informujemy, że projektowany dokument podlegał będzie szerokim konsultacjom ze wszystkimi interesariuszami, partnerami społeczno – gospodarczymi oraz związkami i organizacjami zrzeszającymi rolników, w tym również z przedstawicielami producentów drobiu. Na podstawie wyników przeprowadzonych badań, analiz oraz konsultacji publicznych opracowany zostanie zakres instrumentów wsparcia oraz określone zostaną kategorie odbiorców pomocy.

Badania techniczne dużych ciągników nadal tylko na OSKP

W odpowiedzi na wystąpienie Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych z 7 sierpnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia badania wszystkich ciągników rolniczych, również o dużych gabarytach powyżej 3,5 tony, na podstawowych stacjach kontroli pojazdów, nie tylko jak dotychczas na okręgowych stacjach, Departament Transportu Drogowego Ministerstwa Infrastruktury przedstawił następujące informacje:

Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 802), podmioty, które w dniu wejścia w życie ww. ustawy prowadziły podstawową stację kontroli pojazdów albo podstawową stację kontroli pojazdów wykonującą niektóre badania z zakresu okręgowej stacji kontroli pojazdów, mogły do dnia 31 grudnia 2015 r. wykonywać badania techniczne w zakresie określonym

w posiadanym poświadczeniu, o którym mowa w art. 83 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110, z późn. zm.).

Zgodnie z powyższym stanem prawnym podstawowa stacja kontroli pojazdów posiadająca w swoim zakresie wykonywanych badań symbol rodzaju pojazdu „T” mogła wykonywać badania wszystkich ciągników rolniczych do dnia 31 grudnia 2015 r.

Na podstawie obecnie obowiązującego art. 83 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym w podstawowej stacji kontroli pojazdów przeprowadza się badania techniczne pojazdów (w tym ciągników rolniczych oraz przyczep rolniczych) o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t.

Ministerstwo Infrastruktury w celu usprawnienia systemu badań technicz-

nych pojazdów oraz poprawienia ich jakości przygotowało projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2985, 3066 i 3066-A). Uwzględniając m. in. postulaty użytkowników ciągników rolniczych i przyczep rolniczych, resort infrastruktury w projekcie zaproponował rozwiązanie umożliwiające przeprowadzanie badań technicznych ciągników rolniczych i przyczep rolniczych w infrastrukturze innej niż stacja kontroli pojazdów, jeśli będzie ona spełniała wymagania określone przepisami prawa. Wprowadzenie takiego rozwiązania mogłoby wpłynąć na zwiększenie bezpieczeństwa wszystkich użytkowników w ruchu drogowym.

Jednakże uprzejmie informuję, że w związku z wstrzymaniem w dniu 14 grudnia 2018 r. prac parlamentarnych nad projektem ustawy o zmianie usta-

wy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2985, 3066 i 3066-A), na etapie

trzeciego czytania w Sejmie RP, także prace legislacyjne nad zmianą aktów wykonawczych, w tym regulujących

badania techniczne pojazdów w infrastrukturze innej niż stacja kontroli pojazdów, zostały wstrzymane.

KRIR za promowaniem uprawy roślin miododajnych

tów ornich, a dwie uprawy główne łącznie nie mogą zajmować więcej niż 95% gruntów ornich;

2) utrzymanie trwałych użytków zielonych. Praktyka dotyczy zakazu przekształcania lub zaorywania wyznaczonych cennych przyrodniczo trwałych użytków zielonych na obszarach Natura 2000 oraz utrzymania udziału TUZ w powierzchni gruntów rolnych w skali całego kraju, który nie może się

zmniejszyć o więcej niż 5% w stosunku do roku referencyjnego z 2015 r.;

3) utrzymanie obszarów proekologicznych (EFA2). Praktyka dotyczy gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha gruntów ornich. Co do zasady w ramach tej praktyki, wymóg zobowiązuje rolnika do przeznaczenia powierzchni odpowiadającej 5% powierzchni gruntów ornich na obszary EFA.

Odnosząc się do wniosku o zaliczenie roślin miododajnych uprawianych w plonie głównym jako obszar kwalifikowany do zazielenienia, uprzejmie informuję co następuje.

Odpowiadając na wniosek z IV Posiedzenia Krajowej Rady Izby Rolniczych w dniu 30.06.2020 r. przekazany pismem z dnia 27 lipca br. do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dotyczący zaliczenia roślin miododajnych uprawianych w plonie głównym jako obszar kwalifikowany do zazielenienia, resort rolnictwa wyjaśnia co następuje.

Płatność z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska, czyli zazielenienie zostało wprowadzone w 2015 r. jako komponent płatności bezpośrednich na mocy przepisów unijnych (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.)). Zazielenienie jest realizowane przez rolników poprzez trzy praktyki:

1) dywersyfikację upraw. Praktyka dotyczy gospodarstw powyżej 10 ha gruntów ornich. W przypadku posiadania:

a. od 10 do 30 ha gruntów ornich – zobowiązanie dotyczy prowadzenia co najmniej 2 różnych upraw na gruntach ornich, przy czym uprawa główna nie może zajmować więcej niż 75% gruntów ornich;

b. powyżej 30 ha gruntów ornich – zobowiązanie dotyczy prowadzenia co najmniej 3 różnych upraw na gruntach ornich, przy czym uprawa główna nie może zajmować więcej niż 75% grun-

1) w przypadku dywersyfikacji, w ramach której, zgodnie z informacjami powyżej, jest obowiązek prowadzenia określonej liczby upraw, za odrębną uprawę uznaje się m.in. rodzaj w klasyfikacji botanicznej upraw. Wśród szeregu upraw w plonie głównym, uznawanych za uprawy w ramach dywersyfikacji, należy wymienić także wiele gatunków roślin miododajnych, np. nostryk biały, facelia, czy gryka;

2) w przypadku EFA, zasady realizacji utrzymania obszarów proekologicznych są ustanowione bezpośrednio w prawodawstwie unijnym. Wśród szerokiego katalogu możliwości realizacji EFA, uprawy miododajne mogą być deklarowane w formie międzyplonów lub pokrywy zielonej lub, począwszy od 2019 r., w formie gruntów ugorowanych z roślinami miododajnymi (bogatymi w pyłek i nektar). Na tych gruntach w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 września danego roku nie jest prowadzona produkcja rolna (Nie-

proszony art. 4 ust. 1 lit. c) ppkt (i) rozp. (UE) nr 1307/2013 (tj.: brak produkcji, hodowli lub uprawy produktów rolnych, w tym zbiorów, dojenia, hodowli zwierząt oraz utrzymywania zwierząt do celów gospodarskich), bez uszczerbku dla wymogów określonych w ramach normy dobrej kultury rolnej dotyczącej obowiązku ustanowienia okrywy glebowej na obszarach erozyjnych. Dozwolone są działania zmierzające do stworzenia zielonej pokrywy glebowej do celów różnorodności biologicznej, w tym siew mieszanki nasion dzikich kwiatów).

Takie grunty ugorowane mogą być utworzone przez wysianie mieszanki składającej się z co najmniej dwóch określonych gatunków roślin miododajnych, przy czym gatunki typowo uprawne mogą być wysiewane wyłącznie w mieszance z pozostałymi (nieuprawnymi) gatunkami roślin i nie mogą dominować w mieszance. Lista gatunków roślin miododajnych (bogatych w pyłek i nektar) dopuszczonych do stosowania w ramach EFA została określona w rozporządzeniu w sprawie EFA. Zgodnie z ww. przepisami, dopuszcza się udział traw lub innych zielnych roślin pastewnych w przedmiotowej mieszance, pod warunkiem, że nie są one dominujące w tej mieszance. Dodatkowo, należy zauważyć, że w przypadku tego elementu, ze względu na korzyści środowiskowe, w szczególności zapewnienie pożytku dla pszczół i innych owadów zapylających, stosowany jest współczynnik ważenia 1,5, co oznacza, że powierzchnia zaliczana do obszaru EFA w ramach tego elementu stanowi 150% powierzchni rzeczywistej. W kontekście zapewnienia pożytku dla zapylaczy, za istotne należy uznać, że na tym obszarze EFA można stawiać ule.

Jednocześnie, na wszystkich ugorach deklarowanych jako EFA obowiązuje zakaz stosowania środków ochrony roślin, zakaz wysiewu i uprawy roślin na cele produkcyjne, w tym zakaz wypasu i koszenia. Na gruntach tych nie prowadzi się produkcji rolnej. Po okresie ugorowania można przywrócić grunty do produkcji.

INFORMACJE MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Środki ochrony roślin – zasady obrotu i stosowania

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przypomina, że do obrotu i stosowania w Polsce mogą być dopuszczone tylko te środki ochrony roślin, które zawierają substancje czynne zatwierdzone do stosowania w takich środkach przez Komisję Europejską. Prawidłowe ich stosowanie, zgodnie z przeznaczeniem sprawia, że nie stanowią one zagrożenia dla zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska.

Kwestie dopuszczania do obrotu środków ochrony roślin reguluje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1 z późn. zm.). Ocena bezpieczeństwa tych preparatów prowadzona jest dwuetapowo:

1. Komisja Europejska odpowiedzialna jest za ocenę i zatwierdzanie substancji czynnych środków ochrony roślin, przy udziale państw członkowskich,

2. państwa członkowskie odpowiedzialne są za ocenę środków ochrony roślin i dopuszczają do obrotu te preparaty na swoim terytorium.

Dopuszczane do obrotu środki ochrony roślin podlegają w procedurze rejestracji ocenie naukowo-technicznej obejmującej szereg badań i analiz dotyczących m.in. oceny narażenia na potencjalne negatywne działanie środka ochrony roślin i substancji czynnej dla osób stosujących te preparaty (operator sprzętu), pracowników czy osób postronnych. Ocenie podlega również narażenie zdrowia człowieka poprzez dietę (produkty spożywcze, pasze, woda pitna). Badany jest również los i zachowanie środka w środowisku, jak również oddziaływanie na organizmy niebędące celem zastosowania. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi określa w zezwoleniu na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu treść etykiety, obejmującej szczegółowe warunki jego bezpiecznego stosowania. Dotyczy to upraw, terminów, liczby zabiegów, dawek, metod stosowania, okresów

karencji, prewencji, itd. Informacje te zawarte są na stronie ministerstwa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin>. Należy podkreślić, że substancja czynna glifosat jest substancją zatwierdzoną przez Komisję Europejską do stosowania w środkach ochrony roślin, której termin zatwierdzenia został przedłużony do 15 grudnia 2022 r., zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2017/2324 w sprawie odnowienia zatwierdzenia substancji czynnej glifosat, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, oraz w sprawie zmiany załącznika do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 540/2011 (Dz. Urz. UE L 333 z 15.12.2017 str. 10). Opinia Komitetu ds. Oceny Ryzyka Europejskiej Agencji Chemicznej wykluczyła podnoszone zastrzeżenia co do działania rakotwórczego tej substancji czynnej. W związku z powyższym możliwe jest utrzymanie i wydawanie w państwach członkow-

skich nowych zezwoleń dla środków ochrony roślin zawierających glifosat. Aktualnie substancja glifosat podlega ponownej ocenie. Jeżeli ocena ta wyka-

że zagrożenia tej substancji dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska zostaną podjęte działania mające na celu ograniczenie stosowania lub wycofanie tej

substancji z palety środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu i stosowania na terytorium RP.

Będzie wsparcie z PROW za straty w związku z COVID-19

Rada Ministrów zaakceptowała uchwałę w sprawie przyjęcia projektu zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, przedłożoną przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi. Zmiana Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 jest konieczna ze względu na sytuację w rolnictwie związaną z wystąpieniem COVID-19. Zasadnicza zmiana polega na wprowadzeniu do tego programu nowego działania: „Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19.”

Pomoc przeznaczona będzie dla rolników, którzy ponieśli straty finansowe w związku z wybuchem epidemii koronawirusa.

- Nowe działanie będzie jednorazowym i nadzwyczajnym mechanizmem wsparcia, będącym odpowiedzią na problemy związane z płynnością finansową rolników i zachowaniem ciągłości działalności rolniczej.
- Wsparcie przeznaczone będzie dla gospodarstw prowadzących produkcję w sektorach, które w największym stopniu zostały dotknięte skutkami COVID-19. Chodzi o bydło mięsne, krowy (mleko), trzodę chlewną,

owce, kozy, drób rzeźny i nieśny oraz uprawę roślin ozdobnych.

- Pomoc będzie miała formę ryczałtu wypłacanego w zależności od rodzaju i wielkości prowadzonej produkcji rolnej i ma na celu częściową rekompensatę utraconego dochodu, w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19.
- Na nowe działanie zostanie przeznaczone 273,4 mln euro.
- Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

źródło: www.mrirw.gov.pl

INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

ARiMR - trwa nabór wniosków o wsparcie dla rolników poszkodowanych przez COVID-19 i ubiegłoroczną suszę

Od 13 sierpnia producenci rolni, których gospodarstwa zagrożone są utratą płynności finansowej w związku z ograniczeniami spowodowanymi przez epidemię COVID-19 oraz ci, którzy nie otrzymali tzw. pomocy suszowej za 2019 r. mogą ubiegać się o wparcie finansowe.

Wnioski o wsparcie można składać w biurach powiatowych ARiMR. Ostatni termin ich składania nie został określony, jednak Agencja może przyznać pomoc tylko do 31 grudnia 2020 r. i w tym terminie musi ją również wypłacić. Szybkie złożenie dokumentów gwarantuje więc szybszą wypłatę środków. Wnioski można przekazywać za pośrednictwem platformy ePUAP lub wysłać przesyłką rejestrowaną. Dokumenty można także złożyć osobiście, o ile w danej jednostce istnieje taka możliwość. Można je również dostarczyć do specjalnych wrzutni, ustawionych w placówkach terenowych Agencji. W tym wypadku, jeżeli wnioskodawca chce otrzymać potwierdzenie złożenia,

powinien dołączyć do wniosku dane kontaktowe - adres e-mail bądź nr telefonu komórkowego - ze wskazaniem, że za tym pośrednictwem Agencja ma poinformować o przyjęciu wniosku poprzez wrzutnię.

O pomoc mogą ubiegać się właściciele gospodarstw rolnych, którym zagraża utrata płynności finansowej wywołana koronakryzysem i nie otrzymali oni pomocy na szkody spowodowane w 2019 roku przez suszę i inne niekorzystne zjawiska atmosferyczne. Jednym z warunków przyznania pomocy jest złożenie oświadczenia o wycofaniu wniosku złożonego w 2019 roku dotyczącego pomocy na szkody spowodowane suszą i innymi niekorzystnymi zjawiskami.

Pomoc będzie miała charakter pomocy publicznej. Wszelkie pytania dotyczące naboru wniosków o przyznanie pomocy można kierować do biur powiatowych Agencji lub na adres mailowy info@arimr.gov.pl

POWSZECHNY SPIS ROLNY 1.09.-30.11.2020

Spiszmy się, jak na rolników przystało!

Wejść na spisrolny.gov.pl

Powszechny Spis Rolny 2020

PODSTAWOWE INFORMACJE O POWSZECHNYM SPISIE ROLNYM 2020

Na terenie całego kraju od 1 września do 30 listopada br. prowadzony będzie Powszechny Spis Rolny (PSR 2020). PSR jest badaniem statystycznym realizowanym (przez służby statystyki publicznej we współpracy z Gminami) raz na 10 lat obejmującym wszystkie gospodarstwa rolne. Obowiązek realizacji spisów nałoża na państwa członkowskie Unia Europejska. Krajową podstawą prawną realizacji spisu rolnego jest ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o powszechnym spisie rolnym w 2020 r.

Spis jest obowiązkowy to znaczy, że wszyscy użytkownicy gospodarstw rolnych zobligowani są do udziału w tym badaniu.

Rolnicy będą mogli udzielić informacji poprzez:

- samospis internetowy przeprowadzony za pośrednictwem interaktywnej aplikacji, która będzie dostępna na tej stronie internetowej,
- odpowiedzi w wywiadzie telefonicznym przeprowadzanym przez rachmistrza telefonicznego,
- odpowiedzi w wywiadzie bezpośrednim przeprowadzanym przez rachmistrza terenowego, który odwiedzi gospodarstwo rolne.

Ze względu na zagrożenie epidemiczne, służby statystyki publicznej mają opracowane różne rozwiązania organizacyjne, które pozwolą na realizację PSR w zależności od panującej sytuacji w kraju.

W spisie rolnym będą zbierane dane, dotyczące m.in.: osoby kierującej gospodarstwem rolnym, położenia gospodarstwa na obszarach o ograniczeniach naturalnych, osobowości prawnej, typu własności użytków rolnych, produkcji ekologicznej, rodzaju użytkowanych gruntów, powierzchni zasiewów według upraw, powierzchni nawadnianej, zużycia nawozów mineralnych i organicznych, pogłowia zwierząt gospodarskich według grup wiekowo-użytkowych, rodzaju budynków gospodarskich, a także wkładu pracy w gospodarstwo rolne użytkownika

i członków jego gospodarstwa domowego oraz pracowników najemnych. Dane zebrane w spisie podlegają tajemnicy statystycznej, to znaczy, że nie będą one udostępniane w formie danych jednostkowych (dotyczących konkretnego gospodarstwa rolnego) żadnej instytucji spoza statystyki publicznej i będą służyły wyłącznie do tworzenia zestawień oraz analiz statystycznych. Wyniki spisu pozwolą ocenić stan polskiego rolnictwa i będą pomocne przy podejmowaniu trafnych decyzji opartych na pełnych i rzetelnych danych.

Aby informacja o obowiązku spisowym dotarła do wszystkich gospodarstw rolnych, PSR będzie promowany na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym m.in. poprzez media tradycyjne (radio, telewizję, prasę) oraz Internet. Kampania informacyjna będzie przebiegała pod hasłem „Spiszmy się, jak na rolników przystało”.

Wszystkie najważniejsze informacje o PSR zamieszczone są na stronie: <https://spisrolny.gov.pl/>.

Powszechny Spis Rolny 2020 To zdarza się raz na 10 lat! „Spiszmy się, jak na rolników przystało”

Już wkrótce, bo od 1 września do 30 listopada tego roku, na terenie całego kraju odbywa się największe rolnicze badanie statystyczne - Powszechny Spis Rolny 2020. Realizowane jest raz na 10 lat i obejmuje wszystkie gospodarstwa rolne.

Dlaczego prowadzi się spisy powszechne? Obowiązek realizacji spisów nałoża na państwa członkowskie Unia Europejska. Wynika on również z rekomendacji instytucji międzynarodowych (FAO). W Polsce podstawą prawną spisu jest ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o powszechnym spisie rolnym w 2020 r.

Wyniki spisu rolnego są najpełniejszym źródłem informacji, które pozwala dokładnie zobrazować stan polskiego rolnictwa. Pozyskane dane służą władzom lokalnym i centralnym do podejmowania trafnych decyzji dotyczących wspierania rozwoju tej ważnej dziedziny go-

spodarki.

Kogo dotyczy spis rolny?

Spis rolny zostanie prowadzony w gospodarstwach rolnych osób fizycznych (gospodarstwach indywidualnych), osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

Czy udział w spisie jest obowiązkowy?

Tak, osoby prowadzące gospodarstwa rolne mają ustawowy obowiązek udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi na pytania zawarte w formularzu spisowym.

Jak Rolnicy mogą się spisać?

Przewidziane są trzy sposoby - samospis internetowy, wywiad telefoniczny lub bezpośrednio

w trakcie rozmowy z rachmistrzem spisowym. Czyli rolnicy będą musieli udzielić informacji

o gospodarstwie rolnym poprzez samodzielne wypełnienie formularza, który będzie dostępny na tej stronie internetowej <https://spisrolny.gov.pl/> lub też dzwoniąc na infolinię spisową pod numer 22 279 99 99.

Z użytkownikami gospodarstw rolnych, którzy nie spiszają się samodzielnie skontaktują się rachmistrzowie spisowi - telefonicznie, w celu przeprowadzenia spisu w wywiadzie telefonicznym lub osobiście - w celu przeprowadzenia spisu w wywiadzie bezpośrednim w miejscu dogodnym dla użytkownika gospodarstwa rolnego.

A co jeżeli jesienią sytuacja pandemiczna nie pozwoli na bezpośrednie wizyty rachmistrzów w gospodarstwach rolnych?

Na taką ewentualność przygotowane są różne rozwiązania organizacyjne, które umożliwią przeprowadzenie spisu. Dlatego też najwygodniejszą, najbezpieczniejszą i jednocześnie obowiązkową metodą jest samospis internetowy.

A jeżeli Rolnik nie ma w domu sprzętu z dostępem do Internetu?

W gminnych biurach spisowych (czyli Urzędach Miast/Gmin) zapewniany jest bezpłatny dostęp do pomieszczeń

POWSZECHNY
SPIS ROLNY
1.09.–30.11.2020

Spiszmy się,
jak na rolników
przystało!

Wejdź na spisrolny.gov.pl

GUS | Powszechny
Spis Rolny 2020

wyposażonych w sprzęt komputerowy w celu dokonania samospisu.

Od 1 września dzwoniąc na infolinię spisową (pod numerem 22 279 99 99) będzie również możliwość spisania się przez telefon.

Jakie informacje zbierane są w spisie rolnym ?

W spisie rolnym będą zbierane dane, dotyczące m.in.: osoby kierującej gospodarstwem rolnym, położenia gospodarstwa na obszarach o ograniczeniach naturalnych, osobowości prawnej, typu własności użytków rolnych, produkcji ekologicznej, rodzaju użytkowanych gruntów, powierzchni zasiewów według upraw, powierzchni nawadnianej, zużycia nawozów mineralnych i organicznych, pogłowia zwierząt gospodarskich według grup wiekowo-użytkowych, rodzaju budynków gospodarskich, a także wkładu pracy w gospodarstwo rolne użytkownika i członków jego gospodarstwa domowego oraz pracowników najemnych.

Jednak należy pamiętać, że nie wszystkie pytania dotyczyć będą każdego gospodarstwa rolnego. Liczba pytań zależy od typu i zakresu prowadzonej działalności rolniczej.

Czy dane Rolników będą bezpieczne?

Dane zebrane w spisie podlegają tajemnicy statystycznej, to znaczy, że nie będą one udostępniane w formie danych jednostkowych (dotyczących konkretnego gospodarstwa rolnego) żadnej instytucji spoza statystyki publicznej i będą służyły wyłącznie do tworzenia zbiorczych zestawień oraz analiz.

Skąd Rolnicy mają wiedzieć o spisie?

Przewiduje się, że przed rozpoczęciem spisu do wszystkich gospodarstw rolnych trafi list Prezesa GUS informujący o tym obowiązku. Spis promowany jest także na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym poprzez media tradycyjne (radio, telewizję, prasę) oraz Internet (strony internetowe, media społecznościowe, serwisy informacyjne). Kampania informacyjna przebiega pod hasłem „Spiszmy się, jak na rolników przystało”.

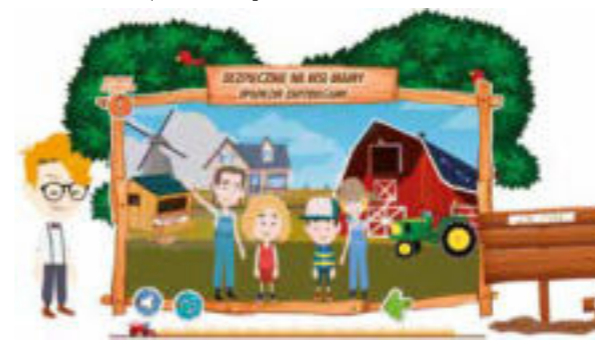
Najważniejsze informacje o PSR 2020 zamieszczone są na stronie internetowej <https://spisrolny.gov.pl/>. Można także dzwonić na specjalną infolinię spisową (nr tel. 22 279 99 99).

INFORMACJE KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

A Partner of
VISION ZERO
Safety.Health.Wellbeing.

Kurs e-learningowy dla dzieci

Bezpiecznie na wsi mamy
upadkom zapobiegamy

Ukończ kurs
e-learningowy
i zdobądź
hulajnogę

Termin nadsyłania
zgłoszeń do
30 września 2020 r.

100 hulajnog zostanie
rozlosowanych wśród dzieci
rolników, które nadesłały zgłoszenia
w wymaganym terminie

Zasady przyznawania nagród
dostępne są na stronie www.krus.gov.pl
<https://krus.gov.pl/zadania-krus/prewencja>

KASA ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

NIE RYZYKUJESZ
GDY ZNASZ I SZANUJESZ

Ogólnopolski Konkurs Testowy
Bezpieczna Obsługa Zwierząt Gospodarskich

100 osób, które rozwiąże test online i zdobędzie najwięcej
punktów w najkrótszym czasie, otrzyma nagrody
rzeczowe o wartości ok. 500 zł brutto

Zakończenie
konkursu
15.09.2020 r.

Powodzenia!

Zarejestruj się na stronie
<https://bezpieczenstwo.krus.gov.pl>
i rozwiąż test.
Regulamin konkursu dostępny jest na
www.krus.gov.pl

A Partner of
VISION ZERO
Safety.Health.Wellbeing.

**Moja
Wizja**

ZERO

Ogólnopolski Konkurs dla Młodzieży
Bezpieczeństwo, Zdrowie i Dobrostan Rolnika
2020

Tvoja Wizja ZERO
od bezpieczeństwa do dobrostanu

Nakręć film i wyślij zgłoszenie na adres:
wizjazer@krus.gov.pl
Termin przysyłania prac konkursowych: od 30 czerwca do 30 września 2020 r.
Szczegóły na: www.krus.gov.pl

Honorowy patronat
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jana Krzysztofa Ardanowskiego

A Partner of
VISION ZERO
Safety.Health.Wellbeing.

Organizatorzy:

Patronat medialny:
TVP INFO

KASA ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Konkurs dla dzieci rolników na rymowankę
o bezpieczeństwie w gospodarstwie rolnym

dedykowany dzieciom w wieku 11–14 lat

20 autorów najlepszych rymowanek
zostanie uhonorowanych nagrodami rzeczowymi
o wartości ok. 300 zł

Termin nadsyłania
zgłoszeń
31 sierpnia 2020 r.

Pracę konkursową należy przesłać na adres
e-mail: rzymowanka@krus.gov.pl
Regulamin konkursu dostępny jest na
www.krus.gov.pl

A Partner of
VISION ZERO
Safety.Health.Wellbeing.

Cudze chwalicie,
swoje poznajcie.

zachodniopomorskiebazarek.pl

Stworzona z myślą o rolnikach i konsumentach strona internetowa zachodniopomorskiebazarek.pl oferuje możliwość tworzenia krótkich łańcuchów dostaw pomiędzy producentami a konsumentami. To doskonała, bezpłatna promocja rolników, producentów regionalnej i ekologicznej żywności, usługodawców, twórców rękodzieła oraz kół gospodyń wiejskich. I okazja dla konsumenta – na zakup w cenach producenta, bez dodatkowej marży.

ROLNIKU SKORZYSTAJ!

- ✓ bezpłatna rejestracja
- ✓ darmowa promocja

KONSUMENCIE SKORZYSTAJ!

- ✓ ciekawe oferty z Twojej okolicy
- ✓ zapomnij o marży, kupuj bez pośredników: od producenta do konsumenta

JAK SIĘ ZGŁOSIĆ?

Rejestracja na stronie: zachodniopomorskiebazarek.pl
e-mail: zachodniopomorskiebazarek@zodr.pl
tel. 91 561 37 00

KONTRAKTACJA i SKUP FACELII, ZBÓŻ i TRAW

Super oferta!

Rolimpex

SPRZEDAŻ MATERIAŁU SIEWNEGO (ZBOŻA, TRAWY, MIESZANKI TRAW PASTEWNYCH, NASIONA SPECJALISTYCZNE I INNE)

- najlepsze ceny
- natychmiastowa płatność
- umowy gwarantujące dostawę nasion bazowych
- fachowa pomoc w założeniu i prowadzeniu plantacji
- odbiór nasion bezpośrednio z gospodarstwa

Zakład w Białogardzie
zaprasza do współpracy!

Rolimpex S.A. • Zakład w Białogardzie
ul. Chocimska 12 • 78-200 Białogard
• Agnieszka Safaryn • tel. 660 646 558 • a.safaryn@rolimpexsa.pl
• Dariusz Dudek • tel. 604 560 338 • d.dudek@rolimpexsa.pl

www.rolimpexsa.pl

ROLNIKU-PRZEDSIĘBIORCO!

Zachęcamy do umieszczania w naszym „Echu Zachodniopomorskiej Wsi...” swoich reklam! Docieramy jako bezpłatny miesięcznik do rolników, instytucji okołorolniczych, szkół i urzędów.

Szczegóły:

tel. 91 484 40 72, e-mail: izba@zir.pl

tel. 94 346 05 14, e-mail: koszalin@zir.pl

UWAGA!

**ZAMÓW
REKLAMĘ
JUŻ TERAZ!**

OFERTA SPECJALNA

DLA MIESZKAŃCÓW POLSKIEJ WSI

Dołącz do programu „mojaWież”
i skorzystaj z dodatkowego rabatu na
zakup nowego samochodu marki Ford.
W naszej ofercie można znaleźć
zarówno samochody **osobowe**,
jak i **użytkowe**.

Wybierz swój model i kup go
ze specjalnym rabatem aż do **-14%!**

Wejdź na www.mojaWies.pl lub zadzwoń 800 007 444 i dowiedz się więcej!

OFERTA HANDLOWA

Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu oferuje sprzedaż jaj z chowu ściółkowego i wolno wybiegowego dla klientów indywidualnych i hurtowych. Stosowany u nas system chowu kur niosek gwarantuje wysoką jakość i smak jaj, które są bardzo powszechnym i częstym składnikiem naszego menu. Doskonała jakość naszych jaj to zasługa kur, które karmione są paszami wyprodukowanymi ze zbóż naszego gospodarstwa. W 2019 roku powiększyliśmy swoją produkcję o nowo wybudowany kurnik, w którym zastosowano najnowocześniejszy system chowu kur niosek na wolnym wybiegu.

Cały proces produkcji jest pod stałą kontrolą weterynaryjną oraz przestrzegamy rygorystycznego systemu kontroli jakości jaj przeznaczonych do sprzedaży.

Jaja konsumpcyjne sprzedajemy w opakowaniach po 10, 12, 30 szt. Ofertę kierujemy do właścicieli sklepów spożywczych, cukierni, restauracji, barów, zakładów żywienia zbiorowego, placówek pomocy społecznej, szpitali.

Jaja dostarczane są przez Zakład Pakowania Jaj Mariusz Rydzkowski, który własnym transportem dowozi je w odległości do ok. 200 km gwarantując niezawodną jakość i świeżość.

KLASY WAGOWE JAJ:

- XL (73 g i więcej)
- L (63–73 g)
- M (53–63 g)
- S (50–55 g)

KONTAKT

Gospodarstwo Rolne Ferma
Drobiu Witold Rydzkowski
ul. Polczyńska 6 78-220 Tychowo
Tel: +48 606 685 993